Č. 12.146.

Pozemková reforma: * Stpú nebyl příslušný rozhodovati o tom, zda věcné právo k převzaté nemovitosti bylo podle § 31 náhr. zák. uplatněno včas, ani o tom, trvá-li dále po právu či nikoli.

(Nález ze dne 16. listopadu 1935 č. 19.325/35.)

Věc: Československý stát (ministerstvo zemědělství), resp. ředitelství školního lesního statku »Masarykův les« vysoké zemědělské školy v Brně (rada fin. prokuratury Dr. Jan Jaroš) proti státnímu pozemkovému úřadu (odb. rada Kar. Rudolf; za zúč. firmu Českomoravská-Kolben-Daněk, akciová společnost v Praze, adv. Dr. Jiří Tobolka z Prahy) o převzetí služebností.

Výrok: Stížnosti, pokud jsou podány ředitelstvím školního lesního statku »Masarykův les« vysoké školy zemědělské v Brně, odmítají se pro nepřípustnost. Ke stížnostem Čsl. státu (min. zem.) zrušují se pro nezákonnost: a) rozhodnutí ze 14. listopadu 1933 v celku a b) rozhodnutí z 8. února 1934, pokud jím žal. úřad vyslovil, že min. zeměď. je povinno převzíti uvedené tam služebnosti a trpěti jich knihovní zajištění.

Důvody: Výměrem ze 14. listopadu 1933 rozhodl stpú, že žádosti akciové společnosti Českomoravská-Kolben-Daněk z 31. března 1933 a 3. dubna 1933, týkající se uznání služebností v žádostech těch uvedených, jsou ve smyslu § 31 náhr. zák. podány včas.

Podáním z 31. ledna 1934 žádala akciová společnost Českomoravská-Kolben-Daněk, aby stpú ve smyslu § 23 příď. zák., hledě k § 19 cit. zák., nařídil min. zeměď. převzetí těchto služebností za uhražovací kapitál 10.000 Kč, s nímž i majitel velkostatku projevil souhlas.

Rozhodnutím z 8. února 1934 rozhodl stpú o této žádosti takto: Uhražovací kapitál za služebnosti v kupní smlouvě, sjednané dne 16. resp. 21. května 1898 mezi Akciovou společností, strojírny dříve Breitfeld, Daněk a spol., nyní Českomoravská-Kolben-Daněk, a majitelem velkostatku R.-B., panem Hugonem S., sub 3. až 5. uvedené a týkající se práva dolování hlíny a práva příjezdu k hliníku v katastrálním území K. ve prospěch Akciové společnosti Českomoravská-Kolben-Daněk v B., se stanoví ve smyslu § 48 náhr. zák. z 8. dubna 1920 č. 329 Sb. ve znění zák. ze 13. července 1922 č. 220 Sb. částkou 10.000 Kč, t. j. slovy deset tisíc korun čsl. Tento uhražovací kapitál je v přejímací ceně 1,372.260 Kč 44 h, sjednané s majitelem velkostatku R.-B. panem Hugonem S. dne 27. září 1933, obsažen. Důsledkem toho je povinno převzíti min. zeměď. tyto služebnosti na srážku výše uvedeného obnosu z přejímací ceny (§ 47 náhr. zák., § 150 ex. ř.). Po pravoplatnosti tohoto rozvrhového usnesení budou k návrhu Akciové společnosti Českomoravská-Kolben-Daněk

shora uvedené služebnosti na převzatých pozemcích kat. území K., vložka č. 350 mor. desk zemských vloženy (§ 27 příděl. zák. z 30. ledna 1920 č. 81 Sb.).

Do obou těchto rozhodnutí stěžuje si Čsl. stát (min. zeměď.) a ředitelství školního lesního statku »Masarykův les« vysoké školy zemědělské v Brně.

O stížnostech uvážil nss toto: — — —

Ve věci běží o otázku, je-li stěžující si Čsl. stát povinen převzíti spolu s půdou, kterou mu stpú jako lesní statek přidělil, určité služebnosti, které na tuto půdu jako statek služebný uplatňuje akciová společnost Českomoravská-Kolben-Daněk. St-l stál již v řízení správním a stojí i ve stížnosti na stanovisku, že mu nelze po převzetí statku více žádných služebností ukládati, a to proto, že akciová společnost opomenula v zákonné lhůtě § 31 náhr. zák. tyto služebnosti uplatniti, i že stpú mu odevzdal půdu prostou těchto služebností, jak dovozoval a dovozuje z protokolu o převzetí z 23. listopadu 1930. Stpú vydal v této věci rozhodnutí ze 14. listopadu 1933 a 8. února 1934, jež obě jsou napadána. V prvním vyslovil, že akciová společnost domáhala se včas uznání svého práva služebností, a dovolal se k odůvodnění tohoto výroku § 31 odst. 2 náhr. zák. Nss shledal, že stpú, vydav toto rozhodnutí, překročil meze své zákonné kompetence, neboť, ustanovuje-li se v § 31 náhr. zák., že po uplynutí 30 dnů od výkonu poznámky zamýšleného převzetí nelze se domáhati uznání práva vlastnického nebo jiných práv věcných k nemovitostem převzatým ani vůči státu, ani vůči osobám, jimž se nemovitostí těch dostalo přídělem, pak o tom, nevadí-li ono ustanovení uplatňování oněch práv, mohou rozhodovati jedině ty orgány, které jsou jinak povolány k tomu, aby o těchto nárocích rozhodovaly. Z toho, že zákon v § 31 náhr. zák. nestanoví, kdo má vysloviti preklusi uvedených práv z důvodu neuplatnění jich ve lhůtě tímto předpisem stanovené, neplyne, že má tak učiniti stpú, naopak právě proto, že tento předpis neustanovil žádné kompetenční úchylky od dosavadních předpisů, nutno míti za to, že v příčině kompetence k rozhodování o uplatněných nárocích platí předpisy dosavadní. Stejná zásada platí i v případě odst. 2 § 31 náhr. zák., neboť předpisem tím byl stanoven jen počátek lhůty, uvedené v 1. odst., v případech, ve kterých došlo k dohodě mezi stpú-em a vlastníkem o převzetí. Nemůže býti vážné pochybnosti o tom, že stpú není příslušný k judikování o existenci práva služebnosti k pozemku, který, prováděje pozemkovou reformu, určitému subjektu přidělil. Nepříslušelo-li mu toto právo vůbec, pak nepříslušelo mu ani právo rozhodovati, uplatnila-li strana své právo služebnosti ve smyslu § 31 náhr. zák. včas či nikoliv, poněvadž otázka včasnosti uplatnění práva spadá do kompetence toho, kdo je povolán rozhodovati o existenci práva. Tím je v případě, o který jde, řádný soud, ježto jde o služebnost založenou, jak strany v tom jsou ve shodě, smlouvou. Bylo proto nař. rozhodnutí ze 14. listopadu 1933 zrušiti pro nezákonnost.

Druhé nař. rozhodnutí stanoví podle § 48 náhr. zák. uhražovací kapitál za ony služebnosti akciové společnosti, konstatuje, že uhražovací

kapitál je obsažen v přejímací ceně, sjednané s majitelem zabraného velkostatku, a uvádí dále: »Důsledkem toho je povinno min. zeměď. tyto služebnosti na srážku uvedeného obnosu z přejímací ceny (§§ 47 náhr. zák. a 150 ex. ř.) převzíti«, a uvádí, že po pravoplatnosti tohoto rozvrhového usnesení budou k návrhu akciové společnosti uvedené služebnosti na převzatých nemovitostech zapsány. Výrok o tom, že je min. zeměď. povinno tyto služebnosti převzíti a že je možno žádati po pravoplatnosti tohoto rozhodnutí jejich zajištění, je zřejmě, jak patrno i z důvodů tohoto nař. rozhodnutí, důsledkem výroku prve naříkaného, že totiž akciová společnost nezmeškala lhůtu k uplatnění svých práv a že jich tedy projitím lhůty té nepozbyla. Stojíť druhé nař. rozhodnutí zřejmě na stanovisku, že akciová společnost měla a má právo služebností na přidělené půdě proto, že je včas uplatnila. Shora bylo již uvedeno, že stpú vůbec není příslušný, aby způsobem judikátním řešil otázku existence služebností k půdě, kterou přidělil při provádění pozemkové reformy. I v druhém nař. rozhodnutí přisvojil si žal. úřad tuto pravomoc, neboť, uloživ stěžujícímu si státu, že služebnosti ty má převzíti, a vysloviv, že po právní moci budou služebnosti ty knihovně zajištěny, judikoval o otázce existence služebností, jež byla a je sporná. Kompetenci svou nemůže žal. úřad dovozovati z ustanovení zákonů, jež cituje v tomto rozhodnutí. Neboť § 47 náhr. zák. jedná o rozvrhu přejímací ceny, jejž provádí soud, § 150 ex. ř. pak nic o kompetenci stpú nestanoví.

Na věci nemůže měniti nic, co se dále uvádí v nař. rozhodnutí o tom, že stěžující si stát převzal přidělené mu nemovitosti v témže rozsahu i stavu, v jakém je převzal stpú od vlastníka zabraného majetku, neboť je právě spor o to, zda služebnosti existovaly po právu v době převzetí a přídělu, a otázky ty není stpú povolán řešiti. Paragrafů 23 a 19 příď. zák. mohl by se žal. úřad dovolati jenom tehdy, kdyby sám nově zřizoval služebnosti. Toho však žal. úřad neučinil a uvedených předpisů dovolal se výslovně jen, aby odůvodnil, že se st-li nestala věcně křivda, uznal-li vůči němu práva, která sám mohl by podle zákona zříditi.

Bylo proto i druhé nař. rozhodnutí, pokud bylo vzato v odpor, zrušiti pro nezákonnost.

Č. 12.147.

Církevní věci: * Úřad, rozhodující o ztrátě doplňku příjmů duchovního podle ustanovení § 7 odst. 1 lit. b) zák. čl. XIV:1898 ve znění § 4 zák. čl. XIII:1909, je sice vázán na skutkovou podstatu, zjištěnou v trestním nebo disciplinárním rozsudku, ale subsumpci této skutkové podstaty pod cit. předpis zák. čl. XIV:1898 provádí samostatně.

(Nález ze dne 16. listopadu 1935 č. 19.414/35.)

Věc: Alexandr Ch. ve Št. proti referátu ministerstva školství a národní osvěty v Bratislavě o odnětí kongruálních platů.